

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ &
ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ Α΄

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 7 Μαρτίου 2013

ΠΟΛ. 1043

Ταχ. Δ/ση : Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κωδ. : 101 84 Αθήνα
Πληροφορίες : Ε.Τζιλίνη, Ι. Τσιντή
Τηλέφωνο : 210 3635493, -480
FAX : 210 3635077

ΠΡΟΣ: ΩΣ Π.Δ.

ΘΕΜΑ: Περί αποδεικτικού ενημερότητας σε περίπτωση αναμεταβίβασης ακινήτου σε εκτέλεση δικαστικής απόφασης

Κοινοποιούμε την 593/2012 γνωμοδότηση του Α΄ Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία έγινε δεκτή από το Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, για να λάβετε γνώση και να ενεργείτε σύμφωνα με αυτή.

Η γνωμοδότηση αυτή αναφέρεται στην υποχρέωση ή μη προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας για χρέη και φορολογικές υποχρεώσεις προς το Δημόσιο, προκειμένου να μεταβιβαστεί εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου σε εκτέλεση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης. Ειδικότερα με την ως άνω γνωμοδότηση έγιναν δεκτά τα ακόλουθα:

Στην περίπτωση κατά την οποία με τελεσίδικη δικαστική απόφαση έχουν κηρυχθεί ανατετραμμένες δωρεές εμπραγμάτου δικαιώματος επί ακινήτου και συνεπώς η δήλωση περί μεταβίβασης έχει ήδη λάβει χώρα εκ του νόμου, δεν απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας.

Τούτο διότι εν προκειμένω η μεταβίβαση ακινήτου δεν αποτελεί προϊόν ελεύθερας βουλήσεως συναλλαγής ως προς το μεταβιβάζοντα, αλλά επιβάλλεται σε αυτόν αναγκαστικά (πρβλ υπ' αριθ.199/1190 γνωμοδότηση ΝΣΚ), διά δικαστικής απόφασης η οποία έχει καταστεί τελεσίδικη. Αντίθετη άποψη θα οδηγούσε σε καταστρατήγηση της οφειλόμενης εκτέλεσης της δικαστικής αποφάσεως και συνεπώς σε ματαίωση της διά δικαστικής οδού προστασίας του ενάγοντος.

Ακολουθεί το κείμενο της γνωμοδότησης.

Ακριβές αντίγραφο
Ο Προϊστάμενος της Γραμματείας

Η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης
Ευανθία Χατζηπαναγιώτου

Συνημμένα: η υπ' αριθ. 593/2012 γνωμοδότηση ΝΣΚ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

A. Αποδέκτες για ενέργεια

1. Όλες οι Δ.Ο.Υ.
2. Οικονομικές Επιθεωρήσεις
3. Συμβολαιογραφικοί Σύλλογοι
4. Νομικό Συμβούλιο του Κράτους - Κ.Υ.
5. Γρ. Νομικού Συμβούλου (σχετ. 9852/12/24-12-2012)

B. Αποδέκτες για κοινοποίηση

1. Δ/νση Επιθεώρησης Υπηρεσιών
2. Ελεγκτικό Συνέδριο
3. Διεύθυνση Φορολογίας Κεφαλαίου
4. Δικηγορικοί Σύλλογοι

Γ. Εσωτερική διανομή

1. Γρ. Υπουργού
2. Γρ. Υφυπουργού
3. Γρ. Γεν. Γραμματέα Δημ. Εσόδων
4. Γρ. Γεν. Δ/ντή Φορ. Ελ. & Δημ. Εσ.
5. Δ/νση Πολιτικής Εισπράξεων – τμήματα Α-Ε, Γραμματεία

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως : 593/2012

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Α' Τμήμα)**

Συνεδρίαση της 26/11/2012

ΣΥΝΘΕΣΗ:

Πρόεδρος : Βασίλειος Σουλιώτης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Ανδρέας Χαρλαύτης, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλία Σκιάνη,
Κωνσταντίνος Κατσούλας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής : Γαρυφαλία Σκιάνη, Νομικός Σύμβουλος.

Ερώτημα : Το υπ' αρ. ΔΠΕΙΣ Α 1112436 ΕΞ 2012/2-8-2012 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών/Γεν. Γραμμ. Φορολ. & Τελων. Θεμ./Γεν. Δ-νση Φορολ. Ελέγχων και Εισπρ. Εσόδων/Δ-νση Πολιτικής Εισπράξεων/Τμ. Α.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται: 1. Εάν απαιτείται αποδεικτικό ενημερότητας προκειμένου να μεταβιβασθεί το εμπράγματο δικαίωμα της ψιλής κυριότητας επί ακινήτων, σε εκτέλεση της υπ' αρ. 1902/2011 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών,
2. Σε καταφατική περίπτωση, εάν νομιμοποιείται η ενάγουσα Β. συζ. Κ.-Σ. να ζητήσει και να λάβει αποδεικτικό ενημερότητας των εναγομένων,

3. Δεδομένου ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του πιστοποιητικού αυτού, λόγω οφειλών των εναγομένων, νομιμοποιείται η ενάγουσα να υποβάλει η ίδια αίτηση χορηγήσεως ρυθμίσεως ή διευκολύνσεως τμηματικής καταβολής για τις οφειλές των εναγομένων και να καταβάλει την πρώτη δόση, προκειμένου να συντρέξουν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως του αποδεικτικού, ώστε να της χορηγηθεί αυτό για να μεταβιβασθεί η ψιλή κυριότητα των περιγραφομένων στην απόφαση ακινήτων, χωρίς να καταστεί εγγυήτρια των οφειλών;

Επί των ανωτέρω ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ:

Δια του ανωτέρω υπ' αρ. ΔΠΕΙΣ Α 1112436 ΕΞ 2012/2-8-2012 εγγράφου του Υπουργείου Οικονομικών/Γεν. Γραμμ. Φορολ. & Τελων. Θεμ./Γεν. Δ-νση Φορολ. Ελέγχων και Εισπρ. Εσόδων/Δ-νση Πολιτικής Εισπράξεων/Τμ. Α' δίδεται το εξής ιστορικό:

Στην Δ.Ο.Υ. Περιστερίου υπεβλήθη την 7-3-2012 από την Β. συζ. Κ. Σ. αίτημα για χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας για χρέη και φορολογικές υποχρεώσεις προς το Δημόσιο των Μ. Ι. Τ. και Δ. Ι. Τ., μετά την έκδοση τη υπ' αρ. 1902/2011 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών. Δια της αποφάσεως αυτής, η οποία έχει καταστεί αμετάκλητη, υποχρεώνονται οι εναγόμενοι, Μ. Ι. Τ. και Δ. Ι. Τ., να καταβάλουν στην ενάγουσα, Β. συζ. Κ. Σ., εντός προθεσμίας τριών μηνών από της επιδόσεως της ανωτέρω δικαστικής αποφάσεως, 66.000 ευρώ και 11.166,67 ευρώ αντιστοίχως, άλλως υποχρεώνονται οι εναγόμενοι να μεταβιβάσουν στην ενάγουσα με συμβολαιογραφικό έγγραφο την ψιλή κυριότητα των περιγραφομένων στην απόφαση ακινήτων.

Η Β. Σ. ισχυρίστηκε, ότι παρήλθε άπρακτη η ως άνω προθεσμία και εξήτησε την χορήγηση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας ώστε να πραγματοποιηθεί η εν λόγω μεταβίβαση προς αυτήν.

Ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. Β' Περιστερίου απήγγησε στο αίτημα αυτό της Β. Σ., περί χορηγήσεως αποδεικτικού ενημερότητας, δια του υπ' αρ. 5096/7-3-2012 εγγράφου του και –κατόπιν του υπ' αρ. 34397/15-3-2012 εγγράφου της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών- δια του υπ' αρ. 15009/15-6-2012 εγγράφου του. Στα ανωτέρω έγγραφα της Δ.Ο.Υ. αφ' ενός μεν αναφέρθηκε το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο περί χορηγήσεως αποδεικτικού ενημερότητας αφ' ετέρου δε διατυπώθηκε ο προβληματισμός εάν υφίσταται νόμιμο έρεισμα για την χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας στην ενάγουσα. Επί πλέον κατέστη σαφές ότι το αποδεικτικό ενημερότητας δεν δύναται να χορηγηθεί λόγω υφισταμένων οφειλών και των δύο εναγομένων (ύψους 7.785,90 και 10.939,23 ευρώ) οι οποίες δεν έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής.

Δια του εγγράφου του ερωτήματος αναφέρεται επίσης, ότι σύμφωνα με την αιτούσα, Β. Σ., η ακίνητη περιουσία των εναγομένων διασφαλίζει πλήρως την οφειλή τους.

Σημειώνεται, ότι από το αποσταλέν σε φωτοαντίγραφο Α' απόγραφο εκτελεστό της ως άνω εφετειακής αποφάσεως προκύπτει ότι το Εφετείο, δι' αυτής, έκρινε νόμιμη την αγωγή, ερειδομένη, μεταξύ άλλων, και στις διατάξεις του άρθρου 949 Κ.Πολ.Δ. Ειδικότερα, δια της εφετειακής αυτής αποφάσεως (κατά της οποίας έως την 28-5-2012 δεν είχε ασκηθεί ένδικο μέσο) υποχρεώνονται οι εναγόμενοι να καταβάλουν στην ενάγουσα, Β. Σ., εντός προθεσμίας τριών μηνών από της επιδόσεως της αποφάσεως, χρηματικά ποσά, άλλως κηρύσσονται «ανατετραμμένες» οι αναφερόμενες στην απόφαση δωρεές της ψιλής κυριότητας των εκεί περιγραφομένων ακινήτων προς τους εναγομένους και υποχρεώνονται οι τελευταίοι να μεταβιβάσουν στην ενάγουσα, Β. Σ., με συμβολαιογραφικό έγγραφο, την ψιλή κυριότητα των ακινήτων αυτών.

ΙΙ. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:

Αποδεικτικό ενημερότητας για χρέη και φορολογικές υποχρεώσεις προς το Δημόσιο χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του Ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α') και τα οριζόμενα στην Α.Υ.Ο. 1109793/6134-11/0016/ΠΟΛ. 1223/24-11-1999 (ΦΕΚ 2134 Β'/1999), όπως ισχύουν (σχετική και η υπ' αρ. 199/2000 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., η οποία έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό των Οικονομικών περί περιπτώσεων υποχρεωτικής προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας).

Στο άρθρο 26 του Ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43, τ. Α'), ως ισχύει, ορίζεται:

« 1. Με αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επιτρέπεται να επιβάλλονται κατά οφειλετών, που δεν έχουν εκπληρώσει τις από οποιαδήποτε αιτία οφειλές τους προς το Δημόσιο, περιορισμοί και απαγορεύσεις, που ανάγονται στις κάθε φύσεως συναλλαγές, πράξεις ή ενέργειες αυτών είτε με τους ιδιώτες, είτε με το Δημόσιο, δήμους, κοινότητες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ιδρύματα κάθε κατηγορίας, οργανισμούς, τράπεζες, επιχειρήσεις δημόσιας ή κοινής ωφέλειας και γενικά τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν και για τους υπόχρεους υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, απόδοσης φόρου προστιθέμενης αξίας και παρακρατούμενου φόρου μισθωτών υπηρεσιών.

2. Ως συναλλαγή, πράξη ή ενέργεια, κατά την παράγραφο 1 του παρόντος, νοείται ενδεικτικώς: α)

β) Η από κάθε αιτία μεταβίβαση ακινήτων ή παραχώρηση σε αυτά εμπράγματων δικαιωμάτων. γ) δ) ε)

3. Η εκπλήρωση των υποχρεώσεων προς το Δημόσιο, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, αποδεικνύεται με αποδεικτικό ενημερότητας που εκδίδεται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. και χορηγείται εφόσον ο αιτών: α) έχει υποβάλει τις δηλώσεις που ορίζονται στο δεύτερο εδάφιο της

παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου και β) έχει καταβάλει ή τακτοποιήσει κατά νόμιμο τρόπο με αναστολή πληρωμής ή με διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, που έχει χορηγηθεί από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα, τις μέχρι τη χρονολογία έκδοσης του αποδεικτικού βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές του προς το Δημόσιο.

Παρέχεται επίσης η δυνατότητα χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας από τον προϊστάμενο οποιασδήποτε Δ.Ο.Υ., με αναγραφή στο σώμα του αποδεικτικού της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Απαλλάσσεται ο συναλλασσόμενος της υποχρέωσης προσκόμισης του έντυπου αποδεικτικού ενημερότητας, σε όσες υπηρεσίες ή φορείς έχει πιστοποιηθεί από το Υπουργείο Οικονομικών ότι υποχρεούνται να ζητούν και να λαμβάνουν μέσω ειδικού δικτύου επικοινωνίας με το [πληροφορικό σύστημα φορολογίας (ΤΑΧΙΣ), τηλεμοιοτυπία, με την οποία βεβαιώνεται ότι ο συναλλασσόμενος είναι φορολογικά ενήμερος. Η βεβαίωση αυτή επέχει θέση ΑΦΕ και αποστέλλεται μόνο σε πιστοποιημένες συσκευές τηλεμοιοτυπίας. Για την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας απαιτείται η εγγραφή του αιτούντος στο γενικό μητρώο φορολογουμένων Δ.Ο.Υ.....

4. Τα της ισχύος του αποδεικτικού, τα τηρητέα βιβλία ή έντυπα, τα του ελέγχου εφαρμογής του μέτρου αυτού, οι τυχόν εξαιρέσεις ή απαλλαγές από την υποχρέωση προσκόμισης του αποδεικτικού, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, καθορίζονται με τις ως άνω κανονιστικές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

Με όμοιες αποφάσεις καθορίζεται ο χρόνος ισχύος του αποδεικτικού ενημερότητας, που μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με την αιτία που ζητείται το αποδεικτικό.....*

Στα άρθρα 1 και 2 της υπ' αρ. ΥΑ 1109793/6134-11/0016/ΠΟΛ.1223/24-11-1999 (ΦΕΚ 2134, τ. Β'), εκδοθείσας κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 26 του Ν. 1882/1990, ορίζονται:

« Άρθρο 1. Περιπτώσεις προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας.

Καθίσταται υποχρεωτική η προσκόμιση αποδεικτικού ενημερότητας στις εξής περιπτώσεις: 1..... 2.....

3. Για τη μεταβίβαση ακινήτων από τον μεταβιβάζοντα, για τη μεταβίβαση λόγω γονικής παροχής ή δωρεάς από τον παρέχοντα τη γονική παροχή ή τη δωρεά.

4. Για τη σύσταση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων από τον παρέχοντα το εμπράγματο δικαίωμα.

Άρθρο 2. Φορείς, Υπηρεσίες και πρόσωπα στα οποία προσκομίζεται το αποδεικτικό ενημερότητας.

Το αποδεικτικό ενημερότητας για τα χρέη προς το Δημόσιο προσκομίζεται, με βάση το αναφερόμενο στο προηγούμενο άρθρο:

1. 2. 3. Στις περιπτώσεις 3 και 4, στο συμβολαιογράφο που συντάσσει τη σχετική πράξη, ο οποίος υποχρεούται να μνημονεύει στο κείμενο της πράξης τη Δ.Ο.Υ. που έχει εκδώσει το αποδεικτικό, τον αριθμό και την ημερομηνία αυτού. 4. 5.».

Περαιτέρω, στο άρθρο 3 της ανωτέρω απόφασης αναφέρονται, κατά περιοριστικό τρόπο: «Από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας απαλλάσσονται:», οι περιπτώσεις απαλλαγής προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας, μεταξύ των οποίων αναφέρεται και εκείνη των δικαιούχων «ασφαλιστικών αποζημιώσεων από αδικοπράξια, που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση.».

Στο άρθρο 5 της αυτής απόφασης ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «Για την έκδοση αποδεικτικού ενημερότητας απαιτείται η εγγραφή του αιτούντος στο γενικό μητρώο φορολογουμένων Δ.Ο.Υ.», στο άρθρο 6, μεταξύ άλλων, ότι «Στο αποδεικτικό ενημερότητας αναγράφεται η αιτία χορήγησής του, ως ακολούθως: α) β) Για μεταβίβαση ακινήτου γ)».

Περαιτέρω, στο άρθρο 8 της αυτής απόφασης ορίζεται:

« 1.α) Όταν ζητείται αποδεικτικό ενημερότητας για την είσπραξη χρημάτων, πέραν της προϋπόθεσης ενημερότητας του οφειλέτη σε διευκόλυνση τμηματικής καταβολής μπορεί να τεθεί και όρος παρακράτησης μέρους της εισπραττόμενης απαίτησης, ο οποίος θα αναγράφεται επί του αποδεικτικού. Το ποσό της

παρακράτησης για τον λόγο αυτό πρέπει να αποδίδεται στη Δ.Ο.Υ. από την Υπηρεσία ή τον φορέα που παραλαμβάνει το αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας εντός δέκα (10) ημερών από την πληρωμή του τίτλου, το αργότερο.

β) Το ίδιο ισχύει και για τη μεταβίβαση ακινήτων, όταν το αποδεικτικό ζητείται από τον πωλητή. Στη περίπτωση αυτή αναγράφεται επί του αποδεικτικού το συγκεκριμένο ακίνητο για το οποίο ζητείται η μεταβίβαση καθώς και το ποσό ή ποσοστό του τιμήματος, που παρακρατείται, το οποίο υπολογίζεται επί της πραγματικής αξίας του ακινήτου όχι όμως σε αξία μικρότερη

Στην περίπτωση που δεν εκπληρωθούν οι ανωτέρω όροι παρακράτησης και απόδοσης που έχουν αναγραφεί επί του αποδεικτικού θεωρείται ότι το συμβόλαιο μεταβίβασης καταρτίσθηκε χωρίς την προσκόμιση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας και επέρχονται οι νόμιμες συνέπειες

Επίσης στο άρθρο 9 της αυτής αποφάσεως ορίζεται, μεταξύ άλλων:

«1. Το αποδεικτικό ενημερότητας χορηγείται στελώς ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου προς τη Δ.Ο.Υ.

Η αίτηση αυτή περιέχει:

Α) Για φυσικό Πρόσωπο: ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, διεύθυνση επαγγέλματος και κατοικίας, αριθμό αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου προκειμένου για αλλοδαπούς και Αριθμό Φορολογικού Μητρώου.

Με την αίτηση δηλώνεται από τον ενδιαφερόμενο εάν είναι ή όχι μέλος ομόρρυθμης εταιρίας, κοινοπραξίας ή ομόρρυθμο μέλος ετερόρρυθμης εταιρίας, αν υποβάλλει ή όχι δηλώσεις, αν οφείλει ή όχι σε άλλη Δ.Ο.Υ. ή τελωνεία και ο σκοπός για τον οποίο ζητείται η έκδοση του αποδεικτικού.».

Στο άρθρο 949 Κ.Πολ.Δ. ορίζεται:

« Όταν κάποιος καταδικάζεται σε δήλωση βούλησης, η δήλωση αυτή θεωρείται ότι έγινε μόλις η απόφαση γίνει τελεσίδικη.».

Στο άρθρο 1192 του Α.Κ. ορίζεται:

« Πράξεις που μεταγράφονται. Μεταγράφονται στο γραφείο μεταγραφών της περιφέρειας του ακινήτου: 1. Οι εν ζωή δικαιοπραξίες, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι αιτία θανάτου δωρεές, με τις οποίες συνιστάται, μετατίθεται, καταργείται εμπράγματο δικαίωμα (εμπράγματα δικαιοπραξίες) πάνω σε ακίνητο 2. 3. 4. Οι τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις που περιέχουν καταδίκη σε δήλωση βούλησης για εμπράγματο δικαιοπραξία πάνω σε ακίνητο. 5.».

III. ΘΕΣΗ ΓΝΟΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ:

Εκ των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται, ότι το αποδεικτικό ενημερότητας αποτελεί περιορισμό του οφειλέτου να συναλλάσσεται, χορηγείται δε εν όψει, μεταξύ άλλων, μεταβιβάσεως από κάθε αιτία υπό του οφειλέτου ακινήτου ή εμπραγμάτων επί του τελευταίου δικαωμάτων.

Επίσης προκύπτει (ιδ. άρθρο 3 της ανωτέρω υ. αποφάσεως), ότι οι περιπτώσεις απαλλαγής προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας αναφέρονται, κατά περιοριστικό τρόπο, μεταξύ δε αυτών αναφέρεται εκείνη των δικαιούχων *«ασφαλιστικών αποζημιώσεων από αδικιοπραξία, που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση.»*.

Περαιτέρω, ιδίως από το άρ. 9 της ανωτέρω υ.α., κατά τις διατάξεις του οποίου απαιτείται να δηλώνονται συγκεκριμένα, προσωπικά στοιχεία του ίδιου του αιτούντος, αλλά και από το θεσπιζόμενο γνωστό φορολογικό απόρρητο, συνάγεται, ότι το αποδεικτικό αυτό δικαιούται να ζητεί μόνον ο ενδιαφερόμενος για λογαριασμό του ίδιου και όχι ο αντισυμβαλλόμενός του για λογαριασμό του πρώτου.

Ο ανωτέρω αναφερόμενος περιορισμός της συναλλαγής προδήλως αναφέρεται στην εξ ελευθέρως βουλήσεως του οφειλέτου συναλλαγή, όταν δηλαδή ο ίδιος επιλέγει να μεταβιβάσει ακίνητο ή να παραχωρήσει επ' αυτού εμπράγματο δικαίωμα σε τρίτο. Όταν όμως η μεταβίβαση του ακινήτου δεν αποτελεί προϊόν ελευθέρως βουλήσεως τούτου αλλ' επιβάλλεται σ' αυτόν αναγκαστικώς, όπως δια δικαστικής αποφάσεως, η οποία έχει καταστεί τελεσίδικη, τότε πρέπει να θεωρηθεί, ότι δεν υφίσταται εμπράγματο δικαίωμα προσκομιδής, εκ μέρους του οφειλέτου

(μεταβίβαζοντος) αποδεικτικού ενημεροτήτας. Τούτο, οιστι, εν εναντια περιπτωσει, θα αρκούσε άρνηση του οφειλέτου-ηττηθέντος διαδίκου να ζητήσει και λάβει το εν λόγω αποδεικτικό ώστε να ματαιωθεί η εκτέλεση της δικαστικής αποφάσεως, ματαιουμένης έτσι και της έννομης, δια της δικαστικής οδού, προστασίας του ενάγοντος. Περαιτέρω, θα αρκούσε, ο κάθε εναγόμενος προς μεταβίβαση ακινήτου, να αφήνει πάντοτε ένα μικρό έστω χρέος προς το Δημόσιο, να καθίσταται έτσι οφειλέτης του Δημοσίου και, εφ' όσον δεν θα χορηγείται σ' αυτόν αποδεικτικό ενημερότητας, να ματαιώνει, «νομίμως», το διατακτικό της δικαστικής αποφάσεως, δια της οποίας διατάσσεται η μεταβίβαση εκ μέρους του του ακινήτου.

Προς τα ανωτέρω συνάδει και η υπ' αρ. 199/1990 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εκδοθείσα εν όψει της διατάξεως της παρ. 4 του άρθρου 1 της υπ' αρ. 2048300/6844/19-7-1990 αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, ως ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως της γνωμοδοτήσεως αυτής, δια της οποίας έγινε δεκτό, ότι η υποχρέωση προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας αφορά στις επαχθείς συμβάσεις εκποιήσεως ακινήτων, εκ των οποίων συνηθέστερη είναι η πώληση, ότι, δε, επί των λοιπών δικαιιοπρασιών, πλην δηλαδή των επαχθών συμβάσεων, δεν δύναται να επεκταθεί η υποχρέωση αυτή, εφ' όσον, ως εκ της φύσεώς τους, οι σχετικές διατάξεις είναι στενώς ερμηνευτέες. Περαιτέρω και καθ' όσον αφορά στον αναγκαστικό πλειστηριασμό, έγινε δεκτό, ότι δεν δύναται να αγνοηθεί, ότι από της πλευράς του κυρίου του πλειστηριαζόμενου πράγματος η μεταβίβαση της κυριότητας δεν καταρτίζεται στα πλαίσια ελεύθερης συναλλαγής, ότι επομένως η υποχρέωση προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας εκ μέρους του οφειλέτου θα έθετε ενδεχομένως σε κίνδυνο ματαιώσεως την παρεχομένη υπό της Πολιτείας έννομη προστασία. Επίσης και καθ' όσον αφορά στον εκούσιο πλειστηριασμό κατά την έννοια του άρθρου 1021 Κ.Πολ.Δ., ο οποίος διενεργείται κατόπιν δικαστικής αποφάσεως, έγινε δεκτό, ότι, δεδομένου ότι η κατό την διαδικασία αυτή διενεργουμένη πώληση δεν έχει πάντοτε τον χαρακτήρα της κατ' ελευθέρα βούληση συναλλαγής ως προς τον κύριο του ακινήτου, δεν δύναται να θεωρηθεί, επίσης, ότι υφίσταται υποχρέωση του κυρίου να προσκομίσει αποδεικτικό ενημερότητας αλλ' ότι η υποχρέωση αυτή υφίσταται για εκείνα τα πρόσωπα (κύριοι,

συγκύριοι), οι οποίοι επισπεύδουν την δια της διαδικασίας πλειστηριασμού εκποίηση του ακινήτου.

Αντίθετη άποψη, ότι, δηλαδή, οι περιπτώσεις απαλλαγής από την υποχρέωση προσκομιδής αποδεικτικού ενημερότητας αναφέρονται περιοριστικώς στον νόμο και επομένως, μη αναφερομένης ρητώς της προκειμένης περιπτώσεως, ενώ επί παραδειγματι αναφέρεται εκείνη των δικαιούχων αποζημιώσεων επιδικασθεισών δια δικαστικής αποφάσεως, επί αυτής δεν εξαιρείται η υποχρέωση του οφειλέτου του Δημοσίου να προσκομίσει το εν λόγω αποδεικτικό, ότι, περαιτέρω, θα ήταν δυνατή η διεξαγωγή εικονικής δίκης μεταξύ των διαδίκων, επί σκοπώ μεταβίβασης ακινήτου του οφειλέτου του Δημοσίου προς τον ενάγοντα, με αποτέλεσμα να χάνεται «ύλη» προς ικανοποίηση των απαιτήσεων του Δημοσίου έναντι του ηττηθέντος στην δίκη αυτή, πλην οφειλέτου του Δημοσίου, δεν είναι δυνατόν να κρατήσει, ως προς το πρώτο μεν σκέλος της, διότι, ως προαναφέρθη, βούληση του νομοθέτου είναι να επιβάλει περιορισμό στην ελεύθερη εκ μέρους του οφειλέτου συναλλαγή και επομένως δεν εκρίθη σκόπιμο, ως εξυπακουόμενο, να τεθεί στις εξαιρέσεις, ως προς το δεύτερο δε σκέλος της, διότι τελικώς θα κατέληγε στην ανωτέρω αναλυθείσα καταστρατήγηση της οφειλομένης εκτελέσεως της δικαστικής αποφάσεως, αφού ο καθ' ού και οφειλέτης του Δημοσίου «νομίμως» δεν θα ήταν δυνατόν να λάβει αποδεικτικό και να χωρήσει έτσι η μεταβίβαση, ακόμη και στις περιπτώσεις, όπου δεν θα είχαμε «εικονική» δίκη, δεδομένης της εν τοις πράγμασι αδυναμίας του Δημοσίου να γνωρίζει τότε υφίσταται τιαύτη δίκη.

Περαιτέρω, εν όψει των προαναφερθεισών διατάξεων, ίδια εκείνης της παρ. 3 περ. β) του άρθρου 26 του Ν. 1882/1990, από την οποία, στενώς ερμηνευτέα ως εκ της φύσεώς της, προκύπτει ότι την τακτοποίηση, με διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, των οφειλών του ζητεί ο απούμενος το αποδεικτικό ενημερότητας, καθώς και εν όψει των διατάξεων περί του φορολογικού απορρήτου, επίσης στενώς ερμηνευτέων, δεν είναι δυνατή εν προκειμένω η εκ μέρους της εναγούσης ρύθμιση των οφειλών των εναγομένων, ώστε να λάβει αυτή αποδεικτικό ενημερότητας επί ονόματί τους.

Εξ άλλου, εκ της προαναφερθείσης διατάξεως του άρθρου 949 Κ.Πολ.Δ. προκύπτει, ότι, επί καταδίκης σε δήλωση βουλήσεως, η δήλωση αυτή θεωρείται ότι έγινε μόλις η απόφαση καταστεί τελεσίδικη, εκ δε της προαναφερθείσης διατάξεως του άρθρου 1192 Α.Κ. προκύπτει, ότι μεταγράφεται, με τις εκ της μεταγραφής ένομες συνέπειες, η τελεσίδικη δικαστική απόφαση, η οποία περιέχει καταδίκη σε δήλωση βουλήσεως για εμπράγματη δικαιοπραξία επί ακινήτου και συνεπώς δεν τίθεται ζήτημα εκδόσεως δια λογαριασμό του οφειλέτου αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας.

Κατά συνέπεια, εν προκειμένω και σύμφωνα με το διδόμενο ιστορικό, οι γενόμενες δωρεές κηρύχθηκαν ως έχουσες ανατραπεί υπό την έννοια, ότι, κατά τη δικαστική απόφαση, ουδέποτε τα ακίνητα περιήλθαν, κατά νόμο, στους προς ούς οι δωρεές και επομένως αυτοί, στην πραγματικότητα, δεν μεταβιβάζουν το πράγμα, η δε δήλωση του οφειλέτου του Δημοσίου-ηττηθέντος διαδίκου στην συγκεκριμένη δίκη, περί μεταβιβάσεως του αναφερομένου στην τελεσίδικη απόφαση ακινήτου, έχει ήδη λάβει χώρα, εκ του νόμου, και, επομένως, δεν τίθεται ζήτημα εκδόσεως, για λογαριασμό του, αποδεικτικού ενημερότητας, η δε αναφεραμένη στο διατακτικό της αποφάσεως υποχρέωση των εναγομένων να μεταβιβάσουν στην ενάγουσα δια συμβολαιογραφικού εγγράφου την ψιλή κυριότητα των περιγραφομένων ακινήτων πρέπει να ερμηνευθεί ότι δια του συμβολαιογραφικού εγγράφου θα δηλωθεί η αποδοχή εκ μέρους του νικήσαντος διαδίκου της ήδη λαβούσης χώραν δηλώσεως των εναγομένων.

Ενόψει των ανωτέρω γενομένων αποδεκτών, παρέλκει η απάντηση στα δεύτερο και τρίτο ερωτήματα.

ΙV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Εν όψει των προεκτεθέντων επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδότησε ομοφώνως, επί μεν του πρώτου ερωτήματος αρνητικά επί δε των λοιπών δε ερωτημάτων, ότι παρέλκει η απάντηση, εν όψει της απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα.

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 24-12-2012

**Ο Πρόεδρος
Βασίλειος Σουλιώτης
Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.**

**Η Εισηγήτρια
Γαρυφαλιά Σκιάνη
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους**

Ακριβές αντίγραφο

ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟΔΕΚΤΗ

14/2/2013

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
Θ.ΘΕΟΧΑΡΗΣ**